

KONTAKIZUNAK

EPAILE ZINTZOA

TXOMIN PEILLEN

Bai, epaile zintzo baten etxean bizi naiz. Bai, lege gizon baten ohean gauaz egoiten naiz. Ez, ez naiz epailearen anderea. Entzun nola harikaltu den guztia. Pitxitegi batean zilar ta urre ebasten ari nintzela, hartu naute. Ohoin txarra, lapur traketsa naiz eta hamalau urteak baizik ez nituen. Haurren Hauzitegiko epaile horrek hona zer esan zidan

— Hain pollita izan ta lapurtzen?

— Bai, dirurik ez... lanik ezin... nonbait hartu behar.

— Hartu? baina zure edertasuna eman ta ez duzu ezer lapurtu beharrik?

— Ez dut ulertzen.

Neska ederregia haiz auzitegi batean agertzeko... gero itzalpean nozitzeko, aspertzeko, igartzeko. Hi bezalako lore batek argia behar din.

— Zeuk esaten baldin baduzu... zeu zara nagusia hemen ez?

— Beraz hobeki ulertzen nauzu... mantsotu zara.

— Nola ez, jauna? (badakin hire geroa karrika hutsa, hotza ta gosea dela, saiatu behar dun)

— Heuk nahi ezkeru dossier hau galerazten dinat?

— Baldintza zein da?

— A neska argia haiz... nerekin bizitzera etorriko haiz.

— Eta zure etxeokoez zer?

— Bakarrik bizi naiz.

Geroztik ederki jantzia naiz, ondo jaten dut. Egunak, hasieran ederto ta goxoro joaiten zitzaizkidan, haren etxea jauregitxoa zen ta parke zabal batez inguratua. Halere gauak infernu. Gizona zikina, lodia gozaluzea da, eta bere fantesia guztiak pairatu ondoren ordubeteren buruan ez badiot atseginik eman, astintzen nau. Ez dut iñori kexatzeko eskubiderik gaizkigina naiz, eta etxekoek, balekite, esango lukete puta bat naizela, bardin nitzaz gomutatzen badira, nitaz ez baitira aspaldixkan arduratzen.

Halatan guztiz ere zelan egin, nun negoke bestelan, ez banindu epaile-ugazaba horrek bere etxean atotsi; eskola presontegi batean negoke ala serora-monjeen eskupean hezitzen, aspertzen. Baina hemen ere aspertua hago irtentzen ez haizelako, joan hatzaio ikustera:

— Jauna!

— Ez jauna, Antton.

— Antton jauna, paseatzera joan nahi nindeke.

— Katerina, hemendik ateratzen bazara ez dizut agintzen, ezin dizut hitzeman ez zaituztela hespetxera eroango...

— Baina hori gerta baledi, salba nindezakezu, ez?

— Ez, hori gure baldintza bat da... ezen nork esango dit ez zarela kleptomana lapurtzera berriro gertu dena?

— Beraz, nere bizi osoa etxe eder honetan preso igaro behar nuke?

— Ez, urte zenbait geroago eta ikusiko dugu.

Ba, gizon zahar honek uste du, nere askatasun gurak ahaztuko ditudala, hingatuko naizela ta haren neskame-erizain bilakatuko ere.

Halan hillabeteak joan zaizkit, zer atzamarretan jautsi naizen konaturirik, geroago ta txarrago den ugazaba baten humore zakarra jasaiten. Noiz arte? Atzo abere baten moduan mahainetik atera eta idoki nauanean ohera eroaiteko haren hiltzeko sua begietan piztu egin zait. Arauez ez du ikusi? Zer du halaxe gogor izaiteko, ni geroago ta maiteago agertzen naizelarik, ezin mendeka, apentzarekin, gosea ta hotza berriro bizitu behar baintuzke.

Bi urte joan zaizkit eta nagusiaren irritsa, haren gosea murriztu. Zahartzen ote ari da, benetan? Bigarren udaberrian gaude; joan den astean zer bait berririk gertatu zait bere neskame zaharraz kanpo bisita berria.

Bisita berria haren illoba da. Aingerua dirudi ederrez eta irri bihotz sarkor batez mintzatu zait. Harekin, gizon harekin bai pozik zertuko nuke... Abokatua omen da. Atzo, une labur batez, buruz buru topatu gara ta honelan berba egin dit:

— Ez al zaizu Katerina ohartu mirailak, kristalak begiratzuz zeinen ederra zaran, ez gizon zahar baten, koltxoi izateko.

Eskarmentuek argiturik isilik egon haiz, baina gizon gazte horren abotsa, haren garbi usaina, haren lerdentasuna ez zaizkit gogotik joan eta gaua ernatuta joan zain. Gero ahaleginak egin ditun ez harekin topatzeko, haren hitzak egiatzotasunik bazutenez ezagutu egiteko.

Gaur berriro etxera agertu zaigu, eta bakaraldi motz batean, betiko hitz goxoak esan dizkit, nik ordea:

— Ixil zaitte!... zure osabak bildurra ematen dit.

— Ez duzu nerekin hitzegin nahi?

— Utz nazazu, gaizki nago... etzatera noa.

Ondotik etorri zait!

— Non min duzu?

— Buruan.

Bere esku ederrekin lokiak perekatzen, laztantzen dizkit... aurpegia ere denbora berean. Intziria atera dit. Burua eskuen artean hartu dit. Arnasa galtzeraino musu luze barnekorra egin. Kanpotik osabaren urratsak entzun ditut. Joan, illoba, kanporatu da. Behean hitzegiten eta irrifarrez entzun ditut... lokartu naiz amets labur batean. Joan horren arnas goxoaren orde, osabaren ardo-atsak iratzartzen nau. Asperra, nazka gorde behar diot. Intziririk ez atera. Ilunpean nagoela ez du ikusiko nere irriaren faltsua.

— Gaur ez naizela etxean egongo, abisatzen nau Epaile jauna joaiten eta sarrailaren giltzarrapo karraska entzun dut: aske ta preso, nago.

Etxe ixilean, goizik, eguzkia leihotik sartu zait. Lorategian nago. Gogoia ametsetan ibildari. Bapatean giltzen karraska, berriz eta... egiatzko Joan agertzen zait. Elkarren besoetara erortzen gara. Sekulako goiza. Sekulako bazkaria. Arratsean sekulako erokeriak: haren gorputz eder gazte sotil malguarekin zer goxatu dudan.

Atea jotzen digute... eta erantzuna itxaro gabe, hortxen dago Epaile Jauna sartzen.

— Urdaña, hau dun eskerra! Ilobarekin zirikokan.

Ilobak, bitartean, ihes egiten du. Jeikitzen naiz. Epaileak, epaile zintzoak azoteaz gogorki astintzen eta zurratzen nau. Jantziak urratzen dizkit.

Gelditzen denean, leioa irekitzen saiatzen ari naiz, nere burua botatzeko. Illetik hartzen nau, eta belauniko jaurtikitzen.

— Har! zure maleta zaharra, Sar! zure soineko zaharrak! Goazen Auzitegira!

Seietan Auzitegiko bulegoan nago. Epailearen etxe ederretik ba-goazenean. Beste berebiletik jausten, neska bat dakusat... ni baino ederragoa... Aldizkaria? Txandakaria? Epaileak ederki izorratu nau... iloba urde hori... txerri gazte hori zepo baten gisa hedatu... nitaz asea baitzen, nik ez niolako irritsik piztu egiten gehiago.

Epaileak nere dossiera jalgitzen du. Zer esan behar dut? Nork sinistuko nau? Epaile Zintzoak egin didanaz jakile, neskame zahar mutua, iloba abokatua, ni baino zintzoagoak dira. Galdua nago. Ez naiz, agian, seroren zuzentze-eskolara joango, baina Haurren Epaile Zintzoa dela medio hezitzeko eskola-espexera... aurten hamabost urteak bete ditudalako.

79-XII-6